

Nussbaum Heinrich

Nagyapáról készült a kép, Budapesten. Aktív katona volt. Mindig egyenruhában járt. Látszik is, hogy milyen markáns ember. Ahogy ránézek a képre, biztosan nem lehetett a[z első világ]háború végén, lehet, hogy a háború kezdetén készült, amikor még a "faleveles" ígérete volt a császárnak. "Mindent meggondoltam -- mondta --, és hadat üzentünk Szerbiának, és mire a falevelek lehullanak, visszatérnek a katonák." És tartott majdnem öt évig a háború.

Az én apai nagyapám Erdélyből, azt hiszem, valami Zsombor nevű községből származott, ez Kolozsvár és Zilah között van valahol. Ennyit tudok csak, és hogy 1864-ben született, és Budapesten élt. Volt egy felesége, a neve Zseni, akitől volt négy gyereke, mind a négy fiú [László, 1898; Jenő, 1899; József, 1900; Sándor, 1902].

Aktív katonatiszt volt, de nem tudom, milyen rangú. Na most, melyik aktív katonatiszt jár templomba, s főleg zsidó katonatiszt? Tehát teljesen hitetlen volt. Mint katonát áthelyezték Znaimba. Ez egy helység északra [Znaim, mai nevén Znojmo Dél-Morvaországban (ma: Csehország) található város. -- A szerk.], s átmentek oda a négy fiúgyerekével. De mindenképpen szeretett volna egy kislányt, s az ötödik gyerek születése -- aki mellelleg fiú lett -- halt meg a nagyanyám a gyerekekkel együtt 1908-ban. Tehát maradt az apa a négy gyerekekkel, és jött a világháború.

Nagyapám újra akart nősülni, de azt a feltételt tűzte ki, hogy olyan asszony kell neki, akinek gyerekei vannak. Már abban a korban volt, amikor nem akart új gyereket. Megismerkedett egy özvegyasszonnyal Bécsben, aki egész életében Amerikában élt a férjével. Paulának hívták, osztrák származású zsidó nő volt, németül beszélt. Ott, Amerikában özvegyült meg, és visszajött Ausztriába a gyerekével. Megismerkedett vele a nagyapám, és elvette feleségül. 1914-ben házasodtak össze, feltehetően Bécsben.

Elég jó anyagi helyzetük kellett legyen, de túlzott hazaszeretet, az volt. Az Osztrák--Magyar Monarchia a néhány éves háború után kezdett elszegényedni, kötvényeket bocsátott ki, hogy aki megvásárolja, majd fog kapni egy bizonyos százalék kamatot, persze ha a háború végén győztes az ország. Egész biztosan a nagyapám is sok hadikötvényt vett [lásd: hadikötvény az Osztrák--Magyar Monarchiában], hogy győzedelmeskedjék az osztrák--magyar hadsereg, ami végül elvesztette a háborút. Akkor leszerelték. A vesztes háború után már nem lehetett katona, s maradt a négy gyerekével s a maradék pénzével. Elhatározta, hogy visszamegy Erdélybe, ahol voltak rokonok, s így Tordán vett egy házat. Eljöttek Tordára, és ott nagyon jól éltek. Elég gazdag ember volt, maradt a vagyonából a háború után is.